

**R.D. Iacobi Merchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 18. tripartita. De Cantico Simeonis: Nunc dimittis servum tuum
Dominæ, secundùm verbum tuum in pace: Quia viderunt oculi mei
salutare tuum. Im prima parte dicitur. quomodo Christus qui est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](#)

metone sene divinas decantant laudes. Appropinquent vidua; & cum Anna vidua gloriam Dei annuncient. Appropinquent Virgines cum MARIA Virgine in Filii Dei preconis exultantes. Appropinquent Maritati, & magisque se cum JOSEPH latititia exflentibus Appropinquent pueri, pueri Iesu societatem facientes. Appropinquent Iusti, cum iustis, imo & cum Angelis in spiritu pietatis & devotionis. Appropinquent peccatores, turturem & columbam genitum offertentes, cum spiritu compunctionis. Appropinquent omnes filii ad propria nos ad hoc sacrificium Filii Dei naturalis, ut partecipem fiant redempcionis & felicis cum semper mortis. Quicunq; in spiritu venerant in templum, non erit expers benedictionis, nec amplexus spiritualis sc̄or & ulnas voluerit aperte amoris, instar Annae & Simeonis.

B. Virgo
corda fe-
cunda
sens donat

Andi hac de te quod B. Angelæ de Fulginitio legitur contingit hodierna dicit, cum in spiritu in templum ingressa esset. In vita ius cap. 45. sic legimus; in Purificatione B. Virginis, cum essem (inquit) manè in Ecclesia Fratrum Minorum de Fulginitio, facta et mihi locutio dicens: *Hac est hora, quā Virg. vera cum Filiō in templū.* Et hæc audivit anima mea magnō cum amore, & vidi Dominam intrancem, ob viavitque illi anima mea cum magnâ reverentia. Et cum reverenter accedere, extendit ad me Filium suum, magnam anima mea dans fecunditatem, & dicens: *O dilectissime Filie misericordia exponit brachia tua.* Sic subito remansit puer in brachis meis totus nudus, & cum dixisset in me oculos, quos prius videbatur habere clausos multum sensi amorem: Exigit enim de eis oculis tantus splendor, & signis amoris ac letitiae, ut sit mihi indicibilis. Et tunc subito apparuit immensa quædam injettas ineffabilis, dixique mihi: *Quis non videtur me parvum, non videtur me magnum.* Iterumque dixit: *Ego veni ad te, & obrui me tibi, ut tu tefferas mihi.* Hæc omnia vidit & audiuit anima mea elevata, & tunc modo mirabiliter & indicibiliter obtulit ei anima mea se ipsam, nihil libi, nec de te, nec deus reservando. Et inellexit Deum hanc oblationem gratissimam & acceptissimam habere. Ita tibi.

Psal. 148

Resent Thueidides, Atheniensis in quandam, inclitum militare Ducem, Regis itam incurrit, ut de capite eius ageretur. Quid ageret ipse tanto in discrimine? Regiam accedit, & ad eum pedes procul usus cum lacrymis, insisterat supplicatus, ut apud Regem intercedere dignetur. Cui illi: *Em parvulus unicus Regis filius unice dilectus, sufficipe cum in ulnas, & cum eo coram Rege te sitate, & amore filij dilectissimi quoniam gestas, veniam deprecare, non patieris repulam. Acquievit ille Regis consilior, & quidem felicissimo exitu: nam vi-*

**V. extem-
plum hoc
festum
concer-
nens.
Candela-
bro my-
st. 4. in fine.**

*lo filio mox ei Rex cui piam omnem remisit. Agat idem peccator, cum fiducia è brachis Regis ele-
mentissime cum Simeone & Anna filium Regis fu-
scipiat; & per illum Regem æternum depiceatur*

pro offensis, non poterit repelliri, sed cum pace & gratia dimittetur.

DE CANTICO SIMEONIS.

Lect. 18.
triparti-
ta.

Nunc dimittit servum tuum Dominus, &c.
Luc. 2.

Simeoni justo & annofo ad hoctantum videtur Exordiū. *S*vita prorogata, ut Iesum ultis completereatur, & ut Salvatorem omnibus annuntiasse venirent. Poterat ergo cum Propheta *Exodus* reperire, unico Salvatoris videndi, cumque alijs annuntiantur defiderio fuscensus: *Domine ante te omne desiderium meum, & gemini meus à tenore eis absconditus.* Exteriu cum Moysè poterat dicere: *Do-*

mini si inveni gratiā in oculis tuis, offende mihi sciem tuam. Nec poterat ei Dominus responde: *Non videbit me homo, & vivet, quandoquidem unicum erat ejus defiderium post Iesum vitum definire, & vivere, & vivendo mori, vel moriendo vivere.* Magna ergo flamma amoris & pietatis in ejus fuscenâ corde, dum potius eis defiderio, cuius scintillæ tor fuit, quot verba, quia deproprietatis complexus Salvatoris, in cantico isto suavilo-
rante. Quod quidem verbis breve eis, sed mysterijs forendum, quia ostendit se pervidisse sublimi i-
stud mysteriū a seculis absconditum mysterium Iesu Christi incarnationis & Redemptoris omnium populorum, quod plene non agnoverunt Apostoli nisi post Spiritum sanctum defiderentem. Immō Petrus post Spiritum defiderium adhuc non agnoverat mysterium istud Redemptoris ad Gentes spectare, unde visione lincei ē Cœlo dimissi debuit edoceri. At Simeon illud perfecte agnoscit, & palam hic prædicavit, aliaque mysteria Crucis per revelationem sevit, de quibus ad Virginem verba facit. Paucus agitur de hoc Cantico amoris pleno & flamuovo proponendum.

Multe sunt causæ, cur de Christo Domino di-

PARS I.

xixat Propheta Iohannes: *Vere tu es Deus absconditus, Deus Irael Salvador.*

Deus ab-

1. Ipse enim pura Nativitate æternam Patris conditum, velut in umbro monte, lucem habitat in semper & accessibilem, & nobis absconditum, etiam post re- aliquum creationem varijs tenebris sub figuris olim absconditum devere voluit.

2. Veniens in hunc mundum absconditus voluit *I. sat 45.* agere in Matri utero, novem mensum spatio.

3. Ex utero hoc progrediens, in fabulo & præsepio, in pannis & foeno velut absconditus latet, noscitur etiam carnis infirmitate velutus. Sive igitur mysterium Nativitatis æternæ sive mysterium Nativitatis terrenæ confideres, merito poteris dicere cum Propheta: *Vere tu es Deus absconditus, Deus Irael Salvador.*

4. Postmodum is qui Deus homo erat, vitam quandam egit absconditus trigesima annis, sine mi-

pronunciat: *Vero filius Dei erat iste;* & multi percutiebant pectora sua reverentes à crucifixione. Certè hi de Israël electi erant, ut fieret eis Deus Israël Salvator manifestum, qui reprobis Principibus & Scribis despectus erat; & absconditus.

PARS II. **Quomodo** Prostremo, ut ad propositum nostrum propriū accedamus, ab initio fuit Christus sub pannis infantiae, in gremio matris ad purificacionem acceditus, quasi infans communem gestare, sed debuit manifestari in templo Israëli, cuius ipse Salvator advenierat, de quo & propheta dixerat: *Ecce venies ad templum sanctum suum Damator, quem vos queritis.* Et Angelus testimoniū quem vos vultis. Ideo ad hoc eliguntur Simeon & Anna, expectantes consolationem Israëli. Et propterea ille coram tote Israële, in divinas laudes pueri erupit, inclamans: *Nunc dimittit servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace, quis viderunt oculi mei Salvatorem tuum.* Nunc dicit cum Iacob, non cum timore ut ille, sed cum summa exultatione: *Vidi Dominum, et salua facta est anima mea.* Sat is diu importunitas desiderii luctus fuerat cum Deo totā nocte mecoris; nunc illucescente aurora consolacionis invalevit, & perita benedictione potius, dimitti petit, gratias agens & benedicens. Et quidem tali gratias agit Cantico, quod in Ecclesiā in firem ulque facili perdurat, & luce sūa oculos caligantes illuminabit. Intemque hoc fuit solitum antiquis Patribus, speciali aliquo beneficio percepto, laudis & gratitudinis cantica depromove. Sic fecit Mōyēs & Aaron Aegyptiis submersis. Sic Debora Prophætissa viatoria contra Siāram Principe reportata. Sic Anna mater Samuels, prole hac impetrata. Sic Ezechias, accepto beneficio de vita fuit prolungatione. Sic Tobias, oculorum receptione lumine. Sic Iudith, truncato Holoforne. Sic pueri in fornaci Babylonae. Denique, sic in novo etiā testamento egit Maria propter salutationem Elīsabet cognatae, & Zacharia in nativitate Ioannis recepta vox. Adhuc ergo omnium imitationem Simeon hoc canticum deponit totā cordis affectione. Et quia haec tria cantica Zachariae, Mariae, Simeonis, specialiter laudes continent, & gratiarum actionem pro filii Dei incarnatione, ideo in Ecclesiā repetuntur quotidie.

Et quidem sub nocte istud decantatur ut intelligat quilibet Fidelis sic diem transfigendum, qualis ē nocte mors incumbat, & ideo non anxiam conscientia sed lætia, unicuique expectandus formus quasi imago mortis, quia & ipse non raro in mortem definit: providendumque ut sit mors nobis quædam demissio ex hoc carcere, ad quietem & pacem æternam, & ideo unicuique cum Simeone cantandum: *Nunc dimittit servum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace;* iustò enim curlibet quādū in corpore agit bellum quoddam instat cum Carne, Mundo, Satana: sed mors finis est.

Rational. Evang.

belli, pacem adserens & quietem. Ideo Abraham dicit: *Tu autem uades ad Patres tuos in pace, nunc tristitia in genitrix bona.*

Sed mitum videri potest, cur Sanctus fixe tam citio cupiat dimitti: an non fatis foret, ô Simeon, divino hoc puero diutius te frui? dum vitam portas, cur non diutius illam tenere exceptas? Dicigitur, ô Simeon, & edificare nobis desiderii tui causas: arrectis auribus eas excipiemus. Respondet ipse: Tria sunt quae me ad id impellunt ut dimittam:

1. Quia cum mors omnibus terror sit, nunc dum vitam manibus & sinu gefso, metus omnes admittitur, nec clabi cupio hanc tutu moriendi opportunitatem 2. Video oculis adeo ingens bonum, ut nihil amplius sit expectandum quod videbam; immo claudeni oculi sunt, ne rebus feedentur humanis, ne in rem turpem vel molestam incurant, & pulchritudinem ac lucem, quam oculis haufi, mirari cōspiciunt. Denique, animadverto quanta pueris passus sit, quantum sanguinis fuisse, quam crudeli morte configendus; horrent oculi horum alpeclum, & in mortem claudi malunt, quām superflues hæc videre. Tu, ô Mater, hæc videbis, eheu! Et gladius animam tuam pertransibit, dum elevabitur in signum, cui contradicetur. Ego autem quasi Cygnus cantans, vitæ finem excepto, & viam patrum latus ingredior, cum Iacob vilo filio Gen. 45.

pronuncians: *Iam læsus moriar, quia vidi faciem tuam, & super fidem te relinquo.* Aveo quoque quātocius Patribus meis in carcere detentis in lymphibenebris, lucem hanc quam oculis meis vidi, adventuram nunciare, ut & ipsi mecum exilient in Deo salutari suo. Has porro rationes indicant SS. Patres, & maximè postremam, quā videtur optasse dimitti Simeon, ne cogeretur videre contradictiones contra Chishum suscitandas, opprobriaque & mortem crudelē. Vnde illam R. Tymotheus Ierosolymitanus exprimit his verbis: *Abfolor nunc quæsio Domine, ne diuinus hic habens, quævolim intueri compellar; etenim Spiritus S. qui in me est, galatæ ostendit qua in te futura sunt. Di. Serm. de mittre ergo me nunc; obiero, ne vidiā nefarū ludos. Simeon, rum in te facinus, ne videā coronam ex spīnū contextam, ne videām servum tuum alatam insigētem, ne videā lanceam in te adūdam, ne videām te clavis crucis affixur.* Nimurum tantu*m* iam conspicā luce, tanto concepito gaudio, non cupit videre obfcuritatem & horrem, non tenebras aut luctum amarum; quem sentiet omnis creatura in morte Salvatoris, quā gaudium quoddam experta est in adventu & Nativitate eius.

Hoc referabatur Mariæ; quæ quoniama in partu fuerat doloris expers, experiri debebat illum in Paffione Filii, ut confors foret & cooperatix redēptionis. & hoc est quod ei dicit Simeon: *Animam tuam per transibit gladius dolorū,* dum scilicet, novo quodam partu cum filio partes filios ad optionis & salutis.

Gg

Por.

Pars III. **Quamodo** feliciter mori Si-
meon nos docet. **Num. 23**

Ordo Simeon exultans jam appropinquare morte, omnibus suis exemplum dat & animum mortem cum hilaritate expectandi, nam omnium iustorum folix ex exitus, dicente etiam impio Baalam. Moriar anima mea morte iustorum, & no-
vissima mea fians familiis novissimorum. E contra
verum iniorum infelices ex exitus, nec elittin-

Num.23. *Ufficio meo propter regnum tuum et regnum dei vestrum*
vero impiorum infelix est exitus, nec dimittuntur
in pace; sed acerbissimum es tunc incubet bel-
lum, cum verme conscientia, cum demone, cum
igne. Et ideo cantus eorum tunc non est nisi cantus
maledictionis & blasphemie, quo libi suis parentibus, imo Deo & domini, maledictum creaturam.
Tunc eis non contingit videre salutare Dei, sed
omnibus, circumvallari malis, vae tandem; & vae &
terram vae & cōspicunt, sive supra, sive infra, five in-
tra, sive circa oculos vertant. Supra enim cœlum
clausi intuentur; infra infernum apterum, intrâ
conscientiam temorum, circa demonium vultum
horridum quod omnia mala bellum ingenerat.
Ab his dubio acerbum sibi bellum exercitabur ille

Hom. i.
Evang.

Abac.

gradum super munitionem tam. & considerat quis respondere debeat ad argumentum. Quasi dicere: Omibus aliis relatis, in custodia mea sollicito & perpetuo vigilabo, non curbo bona conscientia peccato per vigilius, ne carbo superius, sed figura gradum ad hoc suum in cursum paratus, ut Duci me ratio nem valeant redire peregrinis & constanti animi in exerciis mihi communis.

Vietnam ergo omnes nos in egerit illo, in quo
gravioribus incumbeat conflitus, cancer vala-
mus cu Simeone: *Nunc amissi serum tuum Donum*
minuscundum verbum tuum in pace. Hoc autem
fieri si sapientis Salvatoris et nostrum ultius fidei & di-
lectiois amplectetur, quinobiscum se futurum
promittit ulque in finem saeculi, & ad eius sponde-
re in exitu periculoso, & discrimini aincipiti. Ha-
benus itaque eundem quem Simeon in altari
brachialisque sinceri amoris & fidei cum eum vo-
luerimus, postulamus amplecti spondaentem ipsa
nos implere omni benedictione celesti, & tan-
quam lunam & fulgurare Dei, depulsi tenebris
nos illuminare, & deducere iuviam pacis & aet-
ernitatis.

Hanc vocem Simonis in extremo spiru pronuntiabat sanctus Eligius Episcopus, plenam speciem Surini et in gaudio: Nunc, inquit, dimittit Domine, servum tuum ejus secundum verbum tuum in pace. In quib[us] verbis animam Deo reddidi: vixique est in illa stellula in cruce modum compositæ, in Coloneam ferendissimæ, sicut Deo specialiter difponente, quia e[st] eius vita perpetua quadam crux fuerat, et ipse a[ll]ius praelucerat verbo vita et exemplo doctrina. Sic illa complebat illud quod ad prefatam en-

Dan. 12. Sic in illo complebatur illud: Qui ad iustitiam erit.

Similiter S. Maria Taurina sub aqua migrans

Similiter S. Maria Egypciaca ex hac vita migratura cum quadraginta annos in deserto exegisset, hominibus incognita, Angelis solis nota) tandem a Zozima Abbatore divino impelleente spiritu fuit visitata, & ab illo vivifica scutipensi myrtleia, extensis in celum manibus, cum lachrymis ingemiscens, dixit: Nunc dimittu me ancillam tuam Domine, secundum verbum tuum in pace; Quia viderunt oculi mei salutare tuum Et his dictis, anima mea in colum evolavit, ad pacem & lucem aeternam villosum.

Sic & illius non pauci, si non iisdem plene ver-
bis similibus tam, idemque cum Simeone defi-
derium & gaudium exprimitibus, in extremis
usi sunt, cupientes diffoli. & eis cum Christo,
cupientes dimitti, & videte in aeternis salutare
Dei. Inter hos St. Franciscus qui in Ecclesiastis B.
Marie Angelorum deportatus, ubi spiritum gratia
primò hauserat, ibidem spiritum vitæ in manus
Redemptoris reddidit in his verbis, *Educ de Psal. 143.*
eufodia Domine animam meam ad confitendum no-
mino me expectant justi dones retribuas mihi. An
non hoc eius desiderium, hæcque vox eius postre-
ma consonat cum voce & desiderio justi Simeonis?
Quid et alius educit animam de eufodia, quam di-
mitti in pace? Ad quid vero hæc ductio aut dimi-
siu, nisi ad vindictam clarus salutare Dei, ad confi-
tendum plenius nomini Domini cum eleclis & ju-
flis, qui exspectant retributionem fratum suorum,
& adiumentationem numeri prædestinato-
rum.

Sic & S. Stephanus ubi morti victimus inter saxa crepitantia vidit oculis in coelum intentis salutare Dei, Iesum statem a deo virtutis Dei, inclinabat: *Domi[n]e te[le]p[re]c[u]rpi v[er]bi t[ri]um meum, & ne statu[m] ih[u]s hoc peccatum; & his diuisis, obdormivit in Domino. Quic[ue] el[ig]it sp[irit]u[m] tuu[m] inquit S. Aug[ustinus] ac si diceret. *Tu vixi, sed moris acce[pt]a spiritu[m] meum de manu eoru[m] qui gerunt tuu[m].* Fecisti me ruforum, recipie me in triumplum. Ut per sequitur suu[m] sp[irit]u[m] illius eius, tu intromitte. Dic sp[irit]u[m] mo[n]o, intra in gaudium Domini tuu[m].*

Similiter S. Agatha post variis tormentis in carcere reducata levivit, sic Dominum ei preceps; **D**omine qui me cuso distis ab infansia, qui ab infansia a me amorem fecisti, qui me canescum tormentis superiorem facisti, accipe animam meam. Ea vero in oratione migravit in celum.

Denique S. Gorgia foros S. Gregorii Nazianensi latet erat in extremis, & cum gaudio vitam suavit, ad illam pacem pascit adipiscendam quam Simon Iohannes eum & haec fuerunt extrema verba: *In pace, in idyllo demum dico, & regnus tuus.* Quia *Psal.* ¹⁰ verba quondam rumintibus S. Aug. in quadam spiritu fervore, sic pronunciat *O in pace, in idyllo,* & *qui dixit dormi & regnus tuus.* Non absumi modo verba illa Simeonis luminantes; *Nunc dimittu fer-*